

Requerit per part del Consell d'Iniciatives Locals per al medi ambient de les comarques de Girona (Cilma) i per Most Enginyers SL, amb la finalitat de que emeti Informe jurídic en relació a la viabilitat de la implantació del soterrament de la MAT en la zona de domini públic i en les zones de servitud i afecció de carreteres, passo a lliurar el següent

I N F O R M E

I.- OBJECTE DE L'INFORME.

L'objecte del present Informe jurídic és dictaminar en relació a la viabilitat, o no, d'implantar el soterrament de la MAT en la zona de domini públic de Carreteres. Així mateix, es planteja analitzar la possibilitat de la nova instal·lació en zona de servitud de carreteres, o, subsidiàriament, en la zona d'afecció.

Sol·licitant-se al Lletrat que formuli una proposta dels supòsits de major viabilitat i seguretat jurídica, així com revisi els esquemes d'implantació facilitats per l'Enginyera Bàrbara da Silva Rosa de la Consultora Most Enginyers SL.

II.- DOCUMENTACIÓ FACILITADA.

Per a l'emissió del present Informe s'ha facilitat al Lletrat una sèrie d'esquemes i propostes d'instal·lació de la MAT en les diferents zones de domini públic, servitud i afecció de carreteres.

Esquemes que han estat lliurats per correus electrònics de dates 1 de Juliol i 2 de Juliol de 2009.

III.- LEGISLACIÓ APLICABLE.

Per a l'emissió del present Informe s'ha analitzat i verificat, la següent legislació i normativa que resulta d'aplicació al cas:

- 1r.** Llei d'ordenació del sector elèctric (Llei 54/97 de 27 de novembre).
- 2n.** Reial Decret 1955/2000 d'1 de Desembre regulador de les servituds de transport, distribució, comercialització, subministrament i procediments d'autorització d'instal·lacions d'energia elèctrica..
- 3r.** Llei 25/88 de 29 de Juliol de Carreteres de l'Estat.
- 4t.** Reial Decret 1812/94 de 2 de Setembre pel que s'aprovà el Reglament General de Carreteres.
- 5è.** Reial Decret 223/2008 de 15 de Febrer pel que s'aprovà el Reglament sobre condicions tècniques i garanties de seguretat en línies elèctriques d'alta tensió i les seves Instruccions tècniques (BOE de 19 de Març de 2008).

IV.- ARTICULACIÓ DEL PRESENT INFORME.

El present Informe s'articularà en els següents apartats:

- I.- Objecte de l'Informe.
- II.- Documentació facilitada.
- III.- Legislació aplicable.
- IV.- Articulació de l'Informe.
- **V.- Anàlisi del contingut de l'ordenament jurídic aplicable al cas pel que fa a la instal·lació de servituds de pas de línies elèctriques i al règim de limitacions d'usos en zones de servitud de carretes.**

- V.1.- Regulació de la servitud de pas de línia elèctrica a la Llei d'ordenació del sector elèctric (Llei 54/97 de 27 de novembre).
 - V.2.- Regulació de la servitud de pas al Reial Decret 1955/2000.
 - V.3.- Regulació a la Llei estatal de carreteres, de les limitacions, de les servituds legals i de les franges immediates a les vies públiques.
 - V.4.- Regulació rellevant de la matèria continguda al Reglament General de Carreteres.
 - V.5.- Abast de la servitud de pas subterrani d'energia elèctrica i condicions de seguretat.
 - V.6.- Regulació tècnica de les línies subterrànies.
 - V.7.- Costos per indemnitzar les afectacions.
- VI.- Conclusions.

V.- ANÀLISI DEL CONTINGUT DE L'ORDENAMENT JURÍDIC APLICABLE AL CAS PEL QUE FA A LA INSTAL·LACIÓ DE SERVITUDS DE PAS DE LÍNIES ELÈCTRIQUES I AL RÈGIM DE LIMITACIONS D'USOS EN ZONES DE SERVITUD DE CARRETERES.

V.1.- REGULACIÓ DE LA SERVITUD DE PAS DE LÍNIA ELÈCTRICA A LA LLEI D'ORDENACIÓ DEL SECTOR ELÈCTRIC (LLEI 54/97 DE 27 DE NOVEMBRE).

Amb la finalitat de resoldre la qüestió plantejada i amb caràcter previ, cal fer menció a la regulació que, en relació a **les servituds de pas de línia elèctrica, figura a la Llei 54/97 de 27 de novembre, d'ordenació del sector elèctric.**

Aquesta regulació, de caràcter de mínims, s'estableix, entre d'altres, als següents articles:

1r. **Article 56 de la Llei 54/97**, que disposa:

“1. La servidumbre de paso de energía eléctrica tendrá la consideración de servidumbre legal (...).

3. La servidumbre de paso subterráneo comprende la ocupación del subsuelo por los cables conductores, a la profundidad y con las demás características que señale la legislación urbanística aplicable.”

2n. **Article 57 de la Llei 54/97 que prohibeix la instal·lació de línies de pas per línies d'alta tensió, en els següents casos:**

- Sobre edificios, patis, corrals, centres escolars, camps esportius i jardins i horts tancats, annexes a habitatges, sempre que no tinguin més de mitja hectàrea.

Aquest article, en el seu apartat b), prohibeix també la imposició de servitud de pas per línies d'alta tensió sobre terrenys de propietat privada si és possible instal·lar-les sobre terrenys de domini, ús o servei públic. Així ho disposa, en establir que es prohibeix la instal·lació de línies d'alta tensió:

“b) Sobre cualquier género de propiedades particulares SI LA LÍNIA PUEDE TÉCNICAMENTE INSTALARSE, sin variación de trazado superior a la que reglamentariamente se determine, sobre terrenos de dominio, uso o servicio público, patrimoniales del Estado, Comunidades Autónomas de las provincias o los municipios, o siguiendo linderos de fincas de propiedad privada.”

D'aquest apartat, sembla deduir-se, que, en principi, RES HAURIA D'IMPEDIR LA INSTAL·LACIÓ DE LA MAT EN TERRENYS DE DOMINI, ÚS O SERVEI PÚBLIC.

Tanmateix, s'ha d'indicar que **les instal·lacions de transport d'energia elèctrica es declaren d'utilitat pública, als efectes de l'expropiació forçosa de béns i drets necessaris per l'exercici de la servitud de pas.**

A tal efecte cal seguir el procediment de declaració d'utilitat pública dels articles 52 a 54 i concordants de la Llei del sector elèctric.

Pel que fa als efectes de la declaració d'utilitat pública, l'article 54 de la Llei 54/97 reguladora del sector elèctric, indica:

ARTICLE 54 LLEI 54/97: Efectos de la declaración de utilidad pública.

“1. La declaración de utilidad pública llevará implícita en todo caso la necesidad de ocupación de los bienes o de adquisición de los derechos afectados e implicará la urgente ocupación a los efectos del artículo 52 de la Ley de Expropiación Forzosa (RCL 1954, 1848; NDL 12531).

2. IGUALMENTE, LLEVARÁ IMPLÍCITA LA AUTORIZACIÓN PARA EL ESTABLECIMIENTO O PASO DE LA INSTALACIÓN ELÉCTRICA SOBRE TERRENOS DE DOMINIO, USO O SERVICIO PÚBLICO O PATRIMONIALES DEL ESTADO, O DE LAS COMUNIDADES AUTÓNOMAS, O DE USO PÚBLICO, PROPIOS O COMUNALES DE LA PROVINCIA O MUNICIPIO, OBRAS Y SERVICIOS DE LOS MISMOS Y ZONAS DE SERVIDUMBRE PÚBLICA.”

De l'article 54.2 de la Llei 54/97 –novament-, resulta que aquesta declaració d'utilitat pública porta implícita l'autorització pel pas de la instal·lació per terrenys de domini, ús o servei públic i en zones de servitud pública. Pronunciament exprés que sembla confirmar també la possibilitat d'utilitzar la zona de domini públic de les carreteres.

ÉS PER AIXÒ QUE POT AFIRMAR-SE, AMB CARÀCTER PRELIMINAR, QUE RES PROHIBEIX –AB INITIO-, L'AFECCIÓ DE LA ZONA DE DOMINI PÚBLIC PEL PAS DE LA MAT, SI TÈCNICAMENT AIXÒ RESULTA NECESSARI.

Adjunto al present Informe assenyalat coma Annex 1 els preceptes invocats de la Llei 54/97 de 27 de novembre reguladora del sector elèctric.

Amb independència d'aquesta declaració d'utilitat pública de les instal·lacions elèctriques, cal tenir en compte que la legislació també els confereix la configuració i definició com "d'instal·lacions d'interès general" en determinats casos (entre d'altres així ho preveu la Llei 18/2008 de 23 de Desembre de garantia i qualitat del subministrament elèctrica), i cal destacar també que, les instal·lacions elèctriques han estat vinculades, històrica i tradicionalment a la "noció de servei públic", malgrat que aquesta noció ha estat darrerament abandonada fruit del procés de liberalització del sector.

Tanmateix, la pròpia Llei 54/97 del sector elèctric, atorga a l'activitat de subministrament d'energia elèctrica la consideració de **SERVEI ESSENCIAL**.

Així ho disposa, a la lletra, l'article 2:

ARTICLE 2 LLEI 54/97: Régimen de las actividades.

"1. Se reconoce la libre iniciativa empresarial para el ejercicio de las actividades destinadas al suministro de energía eléctrica reguladas en la presente Ley.

2. Estas actividades se ejercerán garantizando el suministro de energía eléctrica a todos los consumidores demandantes del servicio dentro del territorio nacional y tendrán la consideración de servicio esencial."

De manera que les activitats destinades al subministrament d'energia elèctrica, i en particular el transport, constitueixen un servei essencial, d'interès general.

V.2.- REGULACIÓ DE LA SERVITUD DE PAS AL REIAL DECRET 1955/2000.

Per la seva banda, el Reial Decret 1955/2000 de 1 de Desembre, regulador de les activitats de transport, distribució, comercialització,

subministrament i procediments d'autorització d'instal·lacions d'energia elèctrica, en desenvolupar la Llei d'ordenació del sector elèctric, **precisa una mica més la servitud de pas d'energia elèctrica, essent d'especial interès allò establert en els següents preceptes:**

- **Article 157 pel que fa a l'abast de la servitud de pas, en el que es disposa el següent:**

**ARTICLE 157 REIAL DECRET 1955/2000:
Alcance de la servidumbre de paso de energía eléctrica.**

“1. La servidumbre de paso de energía eléctrica gravará los bienes ajenos en la forma y con el alcance que se determinan en la Ley del Sector Eléctrico, en el presente Reglamento y en la legislación general sobre expropiación forzosa y se reputará servidumbre legal a los efectos prevenidos en el artículo 542 del Código Civil y demás con él concordantes.

2. EN EL CASO DE QUE LAS INSTALACIONES PUEDAN SITUARSE SOBRE SERVIDUMBRES ADMINISTRATIVAS YA ESTABLECIDAS, SE DEBERÁ RECABAR DE LA AUTORIDAD U ORGANISMO QUE ACORDÓ LA IMPOSICIÓN DE DICHA SERVIDUMBRE EL INFORME CORRESPONDIENTE, y se adoptarán las medidas necesarias para que las mismas puedan seguir siendo utilizadas, caso de ser compatibles, o, en su defecto, se procederá a sustituirlas, de acuerdo con dicha autoridad u organismo. Si no fuera posible el acuerdo, se procederá a su cesión o expropiación sin perjuicio de las indemnizaciones que procedan. En lo referente a la ocupación del espacio marítimo-terrestre, se estará a lo dispuesto en la Ley de Costas.”

- **Article 159 regulador de la servitud de pas subterrani d'energia elèctrica:**

**ARTICLE 159 REIAL DECRET 1955/2000:
Servidumbre de paso subterráneo de energía eléctrica.**

“La servidumbre de paso subterráneo de energía eléctrica comprenderá:

a) La ocupación del subsuelo por los cables conductores a la profundidad y con las demás características que señale la normativa técnica y urbanística aplicable. A efectos del expediente expropiatorio y sin perjuicio de lo dispuesto en cuanto a medidas y distancias de seguridad en los Reglamentos técnicos en la materia, la servidumbre subterránea comprende la franja de terreno situada entre los dos conductores extremos de la instalación.

b) El establecimiento de los dispositivos necesarios para el apoyo o fijación de los conductores.

c) El derecho de paso o acceso para atender al establecimiento, vigilancia, conservación y reparación de la línea eléctrica.

d) **La ocupación temporal de terrenos u otros bienes, en su caso, necesarios a los fines indicados en el párrafo c) anterior.**

- **Article 160 sobre condicions de seguretat de les línies:**

**ARTICLE 160 REIAL DECRET 1955/2000:
Condiciones de seguridad.**

“Las condiciones y limitaciones que deberán imponerse en cada caso por razones de seguridad se aplicarán con arreglo a los Reglamentos y normas técnicas vigentes y, en todo caso, con las limitaciones establecidas en el artículo siguiente.”

- **Article 161 sobre limitacions a la constitució de servituds de pas,** que tot desenvolupant i reproduint el contingut de l'article 57 de la Llei 54/97 del sector elèctric ja referit, estableix el següent:

**ARTICLE 161 REIAL DECRET 1955/2000:
Limitaciones a la constitución de servidumbre de paso.**

“1. No podrá imponerse servidumbre de paso para las líneas de alta tensión: sobre edificios, sus patios, corrales, centros escolares, campos deportivos y jardines y huertos, también cerrados, anejos a viviendas que ya existan al tiempo de iniciarse el expediente de solicitud de declaración de utilidad pública, siempre que la

extensión de los huertos y jardines sea inferior a media hectárea.

2. Tampoco podrá imponerse servidumbre de paso para las líneas de alta tensión sobre cualquier género de propiedades particulares siempre que se cumplan conjuntamente las condiciones siguientes:

a) Que la línea pueda instalarse sobre terrenos de dominio, uso o servicio público o patrimoniales del Estado, de la Comunidad Autónoma, de las provincias o de los municipios, o siguiendo linderos de fincas de propiedad privada.

b) Que la variación del trazado no sea superior en longitud o en altura al 10 por 100 de la parte de línea afectada por la variación que según el proyecto transcurra sobre la propiedad del solicitante de la misma.

c) Que técnicamente la variación sea posible.

La indicada posibilidad técnica será apreciada por el órgano que tramita el expediente, previo informe de las Administraciones u organismos públicos a quienes pertenezcan o estén adscritos los bienes que resultan afectados por la variante, y, en su caso, con audiencia de los propietarios particulares interesados.

En todo caso, se considerará no admisible la variante cuando el coste de la misma sea superior en un 10 por 100 al presupuesto de la parte de la línea afectada por la variante.”

D'aquest article, resulta d'especial interès destacar el contingut de l'apartat 2, on es reconeix el dret als particulars a exigir la no afectació als seus béns, si resulta possible un traçat alternatiu, a instal·lar sobre terrenys de domini, ús o servei públic, i en determinades condicions de cost.

Aquest precepte, novament confirma, la possibilitat d'afectar pel pas de línies elèctriques, terrenys de domini, ús o servei públic.

D'altra banda, procedeix indicar que fins i tot l'estesa de línies elèctriques aèries es permet, també excepcionalment, tot ocupant domini públic

marítim terrestre en determinades condicions i si concorren raons d'utilitat pública, tal i com així s'estableix a l'article 129 del Reial Decret 1955/2000.

S'adjunten com a **Annex núm. 2** còpia dels preceptes comentats.

V.3.- REGULACIÓ A LA LLEI ESTATAL DE CARRETERES, DE LES LIMITACIONS, DE LES SERVITUDS LEGALS I DE LES FRANGES IMMEDIATES A LES VIES PÚBLIQUES.

La Llei estatal de Carreteres (Llei 25/88 de 29 de Juliol) regula, per la seva banda, les limitacions i prohibicions d'ús, així com les servituds legals que s'imposen a les franges de terreny immediates a les mateixes.

La regulació sobre aquesta matèria de la Llei de carreteres, que resulta d'interès per la qüestió consultada és la següent:

1r Pel que fa a la ZONA DE DOMINI PÚBLIC fixada en 8 metres en autopistes, autovies i vies ràpides i 3m en la resta de carreteres:

La Llei estatal de carreteres (Llei 25/88 de 29 de Juliol), en el seu article 21.3, estableix:

ARTICLE 21.3 LLEI 25/88:

“SOLO PODRÁN REALIZARSE OBRAS O INSTALACIONES en la zona de dominio público de la carretera, previa autorización del Ministerio de Obras Públicas, CUANDO LA PRESTACIÓN DE UN SERVICIO PÚBLICO DE INTERÉS GENERAL ASÍ LO EXIJA (...).”

2n. Pel que fa a la ZONA DE SERVITUD DE CARRETERES –de 25m en autopistes i autovies i 8m en la resta-, l'article 22 de la Llei estatal de carreteres estableix:

ARTICLE 22 LLEI 25/88:

“2. En la zona de servidumbre no podrán realizarse obras ni se permitirán mas usos que AQUELLOS QUE SEAN COMPATIBLES CON LA SEGURIDAD VIAL previa autorización, en cualquier caso, del Ministerio de Obras Públicas y Urbanismo (...).”

3. En todo caso, el Ministerio de Obras Públicas y Urbanismo podrá utilizar o autorizar la utilización de la zona de servidumbre por razones de interés general, cuando lo requiera el mejor servicio de la carretera.

4. Serán indemnizables la ocupación de la zona de servidumbre y los daños y perjuicios que se causen por su utilización”.

3r. Pel que fa a la ZONA D'AFECCIÓ DE CARRETERES (100m per les autopistes i autovies i fins a 50 per la resta), l'article 23 possibilita l'execució d'obres i instal·lacions fixes i provisionals prèvia autorització del Ministeri.

DE LA DEFINICIÓ DE LES DIFERENTS ZONES, SEMBLA CLAR QUE NO HAURIA D'EXISTIR CAP PROBLEMA PER EMPLAÇAR LA RASA PEL PAS SUBTERRANI DE LA MAT, EN ZONA DE SERVITUD, ATÈS QUE SENS DUBTE, AQUESTES OBRES SÓN PLENAMENT COMPATIBLES AMB LA SEGURETAT VIAL.

Caldrà l'autorització del Ministeri, però el Lletrat informant considera que aquesta autorització no pot denegar-se, atès que no es dóna cap supòsit dels no permesos en la legislació.

PEL QUE FA A LA IMPLANTACIÓ DE LA RASA EN ZONA DE DOMINI PÚBLIC, a criteri del Lletrat informant, això resulta jurídicament sostenible, en base a l'aplicació d'allò establert a la Llei d'ordenació del sector elèctric, que ho possibilita expressament –articles 54.2 i 57.b-, així com en base també a allò fixat al Reial Decret 1955/2000 articles 157.2, 161.2 i concordants.

Ara bé, és cert que EXISTEIX LA POSSIBILITAT DE QUE EL MINISTERI D'OBRES PÚBLIQUES NO HO AUTORITZÉS, SOSTENINT QUE “NO HO EXIGEIX LA PRESTACIÓ DE CAP SERVEI PÚBLIC D'INTERÈS GENERAL”, I QUE AIXÒ IMPEDIRIA O DIFICULTARIA FUTURES AMPLIACIONS DEL TRAÇAT DE LES CARRETES AFECTADES.

En particular, aquest criteri és especialment utilitzat i referit en el Reglament General de Carreteres, quin anàlisi detallat s'efectua en el següent apartat del present Informe.

Finalment, procedeix indicar que la Llei estatal de Carreteres estableix al seu article 25 una línia límit d'edificació, en la que queda prohibida qualsevol tipus d'obra de construcció. Línia límit d'edificació que es fixa en 50 metres en les autopistes, autovies i vies ràpides i 25 metres en la resta de Carreteres. Així ho disposa el precepte invocat:

ARTICLE 25 LLEI ESTATAL DE CARRETERES:

“1. A ambos lados de las carreteras estatales se establece la línea límite de edificación, desde la cual hasta la carretera queda prohibido cualquier tipo de obra de construcción, reconstrucción o ampliación, a excepción de las que resultaren imprescindibles para la conservación y mantenimiento de las construcciones existentes. La línea límite de edificación se sitúa a 50 metros en autopistas, autovías y vías rápidas y a 25 metros en el resto de las carreteras de la arista exterior de la calzada más próxima, medidas horizontalmente a partir de la mencionada arista. Se entiende que la arista exterior de la calzada es el borde exterior de la parte de la carretera destinada a la circulación de vehículos en general.(...)”

S'incorporen com a **Annex núm. 3** còpia dels preceptes de la Llei de Carreteres reguladors d'aquesta matèria.

V.4.- REGULACIÓ RELLEVANT DE LA MATÈRIA CONTINGUDA AL REGLAMENT GENERAL DE CARRETERES.

En desenvolupament de la Llei de Carreteres, es dictà el Reial Decret 1812/94 de 2 de Setembre pel que s'aprovà el Reglament General de Carreteres.

Aquest Reglament executa, detalla i desenvolupa les determinacions fixades a la Llei, i en particular, pel que fa a la protecció del domini públic viari i a les limitacions a la propietat, ho realitza als articles 73 a 87, amb una regulació que s'acompanya al present Informe assenyalada com a **Annex número 4**.

De la regulació continguda al Reglament General de Carreteres, resulten d'especial interès als efectes de l'objecte de la present consulta, els següents preceptes:

1r. Article 76 en el que es regulen les obres i instal·lacions possibles en la zona de domini públic. Regulació del següent contingut literal:

ARTICLE 76 DECRET 1812/94: Obras e instalaciones.

“1. Sólo podrán realizarse obras o instalaciones en la zona de dominio público de la carretera, previa autorización del Ministerio de Obras Públicas, Transportes y Medio Ambiente, cuando la prestación de un servicio público de interés general así lo exija. Todo ello sin perjuicio de otras competencias concurrentes y de lo establecido en el artículo 38 de la Ley de Carreteras y concordantes de este Reglamento (artículo 21.3).

2. En ningún caso se autorizarán obras o instalaciones que puedan afectar a la seguridad de la circulación vial, perjudiquen la estructura de la carretera y sus elementos funcionales, o impidan su adecuada explotación.

3. En la zona de dominio público se permitirán las obras relacionadas con los accesos de una estación de servicio debidamente autorizada.

4. SE PODRÁ AUTORIZAR EXCEPCIONALMENTE LA AUTORIZACIÓN DEL SUBSUELO EN LA ZONA DE DOMINIO PÚBLICO, PARA LA IMPLANTACIÓN O CONSTRUCCIÓN DE INFRAESTRUCTURAS IMPRESCINDIBLES PARA LA PRESTACIÓN DE SERVICIOS PÚBLICOS DE INTERÉS GENERAL, con los requisitos y procedimiento establecidos en la sección 6ª del presente Título del Reglamento.

5. En el caso previsto en el apartado anterior, las obras o instalaciones se situarán fuera de la

explicación de la carretera, salvo en los casos de cruces, túneles, puentes y viaductos.”

L'apartat 4, permetria habilitar la possibilitat d'implantar la MAT en la zona de domini públic, si bé cal destacar que l'autorització és de caràcter excepcional i discrecional per part del Ministeri, de manera que podria arribar a denegar-se.

És cert que caldria precisar que la configuració del servei de subministrament d'energia elèctrica, abans era concebut com a servei públic d'interès general, i en l'actualitat, amb la liberalització del sector, la seva configuració és com a “servei essencial”; si bé cal referir el manteniment de bona part de les característiques de la noció de servei públic pel que fa a l'activitat de transport i subministrament unificat del sistema elèctric com la intensa reglamentació i intervenció de l'Administració. De manera que les activitats destinades a garantir el subministrament d'energia a tots els usuaris desenvolupada en el sistema integrat cabrien en la definició del supòsit analitzat.

2n. Article 78 que defineix els usos permesos a la zona de servitud, en els següents termes:

ARTICLE 78 DECRET 1812/94: Usos permitidos.

“1. En la zona de servidumbre no podrán realizarse obras ni se permitirán más usos que aquellos que sean compatibles con la seguridad vial, previa autorización, en cualquier caso, del Ministerio de Obras Públicas, Transportes y Medio Ambiente, sin perjuicio de otras competencias concurrentes y de lo establecido en los artículos 38 de la Ley de Carreteras y 123 de este Reglamento (artículo 22.2).

2. En todo caso, el Ministerio de Obras Públicas, Transportes y Medio Ambiente podrá utilizar o autorizar la utilización de la zona de servidumbre por razones de interés general o cuando lo requiera el mejor servicio de la carretera (artículo 22.3).

3. La zona de servidumbre se podrá utilizar para los siguientes fines:

a) Encauzamiento y canalización de aguas que discurren por la carretera.

b) Depósito temporal de objetos que se encuentren sobre la plataforma de la carretera y constituyan peligro u obstáculo para la circulación.

c) Estacionamiento temporal de vehículos o remolques que no puedan circular por cualquier causa.

d) Conducciones vinculadas a servicios de interés general, si no existe posibilidad de llevarlas más lejos de la carretera.

e) Almacenamiento temporal de materiales, maquinaria y herramientas destinadas a las obras de construcción, reparación o conservación de la carretera.

f) Otros análogos que contribuyan al mejor servicio de la carretera, tales como caminos agrícolas o de servicio, y zonas de aparcamiento.

4. El otorgamiento de las autorizaciones para la utilización por terceros de la zona de servidumbre para los fines expresados, corresponderá a la Dirección General de Carreteras.”

Resulta d'especial interès destacar l'expressa referència, com a ús permès a la zona de servitud, aquell contemplat a l'apartat 3d de l'article 78, relatiu a “conduccions vinculades a serveis d'interès general”, entre les que sens dubte, el soterrament de la MAT hi podria tenir cabuda.

Val a dir que la referència relativa a “si no existe posibilidad de llevarlas mas lejos de la carretera”, resulta una condició o requisit que va més enllà d'allò establert a la pròpia Llei, i podria tenir la consideració d'una Norma “praeter legem”. I com a tal, hauria d'interpretar-se i aplicar-se de manera poc estricta ni restrictiva.

3r. Article 83 del Reglament General de Carreteres que regula les obres i instal·lacions possibles en la zona d'afecció, en els següents termes:

ARTICLE 83 DECRET 1812/94: Obras e instalaciones.

“1. Para ejecutar en la zona de afección cualquier tipo de obras o instalaciones fijas o provisionales, cambiar el uso o destino de las mismas y plantar o talar árboles, se requerirá la previa autorización del Ministerio de Obras Públicas, Transportes y Medio Ambiente, sin perjuicio de otras competencias concurrentes y de lo establecido en los artículos 38 de la Ley de Carreteras y 123 de este Reglamento (artículo 23.2).

2. En las construcciones e instalaciones ya existentes en la zona de afección podrán realizarse obras de reparación o mejora, previa la autorización correspondiente, una vez constatados su finalidad y contenido, siempre que no supongan aumento de volumen de la construcción y sin que el incremento de valor que aquéllas comporten pueda ser tenido en cuenta a efectos expropiatorios, todo ello, asimismo, sin perjuicio de las demás competencias

concurrentes y de lo dispuesto en el artículo 39 de la Ley (artículo 23.3).

3. La denegación de la autorización deberá fundarse en las previsiones de los planes o proyectos de ampliación o variación de la carretera, en un futuro no superior a diez años (artículo 23.4).”

4t. A tots els preceptes referits cal addicionar l'anàlisi del contingut de l'article 94 del Reglament General de Carreteres, que contempla les regles generals, relatives a l'atorgament d'autoritzacions. I condicions per l'atorgament de les autoritzacions, que són les següents:

ARTICLE 94 REGLAMENT GENERAL DE CARRETERES: Condiciones para el otorgamiento de autorizaciones.

“a. Plantaciones de arbolado. Sólo se podrán autorizar en zonas de servidumbre y afección, siempre que no perjudiquen a la visibilidad en la carretera, ni a la seguridad de la circulación vial.

b. Talas de arbolado. Se denegará, salvo que el arbolado perjudique a la carretera o a sus elementos funcionales, o a la seguridad de la circulación vial.

c. Tendidos aéreos. Se autorizarán preferentemente detrás de la línea límite de edificación. En todo caso, la distancia de los apoyos a la arista exterior de la calzada no será inferior a vez y media su altura. Esta misma distancia mínima se aplicará también en los casos de cruces aéreos, en los cuales el gálibo fijado por la Dirección General de Carreteras será suficiente para evitar accidentes a los vehículos.

d. Conducciones subterráneas. No se autorizarán por la zona de dominio público salvo que, excepcionalmente y con la debida justificación, la prestación de un servicio público de interés general así lo exigiere. En la zona de servidumbre, y donde no haya posibilidad de llevarlas fuera de la misma, se podrán autorizar las correspondientes a la prestación de un servicio público de interés general y las vinculadas a servicios de interés general, situándolas en todo caso lo más lejos posible de la carretera. Las de interés privado sólo se autorizarán por la zona de afección. Excepcionalmente y donde no haya otra solución, se podrán autorizar en la zona de servidumbre, lo más lejos posible de la carretera.

e. Obras subterráneas. En la zona de servidumbre no se autorizarán las que puedan

perjudicar el ulterior aprovechamiento de la misma para los fines a que está destinada. En cualquier caso, delante de la línea límite de edificación no se autorizarán las que supongan una edificación, tales como garajes, almacenes, piscinas o similares.“

De l'anàlisi atent de les regles contingudes en l'article 94 resulten els següents principis:

1r. El caràcter excepcional de l'autorització de conduccions en zona de domini públic.

2n. L'expressa possibilitat d'implantar les conduccions subterrànies en zona de servitud, quan serveixen per a la prestació d'un servei públic d'interès general i les vinculades a serveis d'interès general.

3r. L'obligació de relegar a la zona d'afecció, la instal·lació de conduccions subterrànies d'interès privat.

Està fora de qualsevol dubte que la MAT és una conducció vinculada a un servei d'interès general, de manera que la mateixa podrà instal·lar-se en ZONA DE SERVITUD.

Tanmateix, això es veu confirmat amb el fet que les conduccions d'interès privat es veuen relegades a la zona d'afecció, permetent-se també en forma excepcional- en la zona de servitud.

De manera que si fins i tot les conduccions d'interès privat, - excepcionalment-, poden tenir cabuda en la zona de servitud de Carreteres, està fora de qualsevol dubte que les conduccions vinculades a serveis d'interès general –com la MAT-, han d'ésser autoritzades en zona de servitud.

I poden també, -de manera discrecional i excepcional-, ésser autoritzades per part del Ministeri, en determinats casos, en zona de domini públic, tal i com ja ha quedat dit.

El Reglament General de Carreteres, al seu article 84 estableix també la línia límit d'edificació en la que queda prohibit qualsevol tipus d'obra de construcció en els primers 50m en autopistes, autovies i vies ràpides i en els primers 25m de la resta de carreteres.

Havent finalment d'indicar-se que **pel que fa als traçats aeris, el Reglament estableix el principi general d'autoritzar-los preferentment, darrera de la línia límit d'edificació, i fixant una distància mínima de la carretera mai inferior a una vegada i mitja de la seva alçada.** Així ho fa a l'article 94 apartat c), en disposar:

**ARTICLE 94 REGLAMENT GENERAL DE
CARRETERES: Condiciones para el
otorgamiento de autorizaciones.**

“c. Tendidos aéreos. Se autorizarán preferentemente detrás de la línea límite de edificación. En todo caso, la distancia de los apoyos a la arista exterior de la calzada no será inferior a vez y media su altura. Esta misma distancia mínima se aplicará también en los casos de cruces aéreos, en los cuales el gálibo fijado por la Dirección General de Carreteras será suficiente para evitar accidentes a los vehículos.

Extrem que permet confirmar que la utilització de la fórmula del soterrament per la MAT permetria minimitzar les importants afectacions que de ben segur es produiran amb la seva projecció com a línia aèria, i permetria també apropar el seu traçat a la xarxa viària i a les zones i terrenys de propietat privada ja afectades per limitacions de la Llei de Carreteres.

Finalment, i a títol simplement il·lustratiu, pot indicar-se que l'antic Decret 3151/68 de 28 de novembre regulador de les línies elèctriques aèries d'alta tensió (BOE 27 de Desembre 1968), al seu article 34.3 prohibia la instal·lació de les torres de suport a les zones d'influència de les carreteres a distàncies inferiors a 25 metres de les carreteres de la xarxa estatal (nacionals,

comarcals i locals) i a 15 de les carreteres veïnals, mesurades des de l'eix de la calçada.

I establia també una separació mínima i en cap cas inferior a 8 metres de l'aresta exterior de l'explanació o una distància d'una vegada i mitja l'alçada del suport.

V.5.- ABAST DE LA SERVITUD DE PAS SUBTERRANI D'ENERGIA ELÈCTRICA I CONDICIONS DE SEGURETAT.

La servitud de pas subterrani d'energia elèctrica comprèn allò establert a l'article 159 del Reial Decret 1955/2000 d'1 de Desembre, que disposa el següent:

ARTICLE 159 REIAL DECRET 1955/2000: Servidumbre de paso subterráneo de energía eléctrica.

“La servidumbre de paso subterráneo de energía eléctrica comprenderá:

a) La ocupación del subsuelo por los cables conductores a la profundidad y con las demás características que señale la normativa técnica y urbanística aplicable. A efectos del expediente expropiatorio y sin perjuicio de lo dispuesto en cuanto a medidas y distancias de seguridad en los Reglamentos técnicos en la materia, la servidumbre subterránea comprende la franja de terreno situada entre los dos conductores extremos de la instalación.

b) El establecimiento de los dispositivos necesarios para el apoyo o fijación de los conductores.

c) El derecho de paso o acceso para atender al establecimiento, vigilancia, conservación y reparación de la línea eléctrica.

d) La ocupación temporal de terrenos u otros bienes, en su caso, necesarios a los fines indicados en el párrafo c) anterior.”

Les condicions de seguretat i limitacions que cal imposar s'imposaran segons els Reglaments i normes tècniques vigents (article 160 del RD invocat).

Resulta d'interès tenir en compte que aquesta servitud es limita a prohibir la plantació d'arbres i la construcció d'edificis i instal·lacions industrials a la franja definida per la rasa on van els conductors incrementada amb les distàncies mínimes de seguretat.

Així ho estableix l'article 162 del Reial Decret de continua referència:

**ARTICLE 162 REIAL DECRET 1955/2000:
Relaciones civiles.**

"1. La servidumbre de paso de energía eléctrica no impide al dueño del predio sirviente cercarlo o edificar sobre él, dejando a salvo dicha servidumbre, siempre que sea autorizado por la Administración competente, que tomará en especial consideración la normativa vigente en materia de seguridad. Podrá, asimismo, el dueño solicitar el cambio de trazado de la línea, si no existen dificultades técnicas, corriendo a su costa los gastos de la variación, incluyéndose en dichos gastos los perjuicios ocasionados.

2. Se entenderá que la servidumbre ha sido respetada cuando la cerca, plantación o edificación construida por el propietario no afecte al contenido de la misma y a la seguridad de la instalación, personas y bienes de acuerdo con el presente Real Decreto.

3. En todo caso, y para las líneas eléctricas aéreas, queda limitada la plantación de árboles y prohibida la construcción de edificios e instalaciones industriales en la franja definida por la proyección sobre el terreno de los conductores extremos en las condiciones más desfavorables, incrementada con las distancias reglamentarias a ambos lados de dicha proyección.

Para las líneas subterráneas se prohíbe la plantación y construcciones mencionadas en el párrafo anterior, en la franja definida por la zanja donde van alojados los conductores incrementada en las distancias mínimas de seguridad reglamentarias."

Cal destacar que en les limitacions al dret de propietat, aquestes són mínimes atès que en el cas de la servitud subterrània es

priva, únicament d'un dret limitat atès que no s'impedeix al propietari de la finca utilitzar la seva superfície i fins i tot part del subsòl si es respecten les condicions tècniques i de seguretat.

S'ha d'assenyalar també que en plantejar-se la instal·lació de la MAT en les zones de servitud de carreteres, aquestes zones ja es veuen afectades per la prohibició d'edificació, com a conseqüència de la línia de prohibició d'edificació de la Llei de carreteres –de 50m en autopistes i autovies i 25 en la resta de carreteres-, de manera que aquesta restricció ja existeix en l'actualitat, i l'única limitació que s'introduiria és la prohibició de plantar arbrat.

Finalment, cal destacar que, pel que fa al dret de pas o accés per vigilància i reparació –franges laterals de seguretat-, aquest dret de pas és una limitació puntual temporal i ocasional, no comportant, per tant, cap ocupació de caràcter permanent, ni la privació del dret de propietat dels terrenys afectats, sinó únicament la imposició de la servitud de pas.

Pel que fa a l'amplada de la distància mínima de seguretat, a banda i banda, aquesta, si el soterrament de la MAT s'executa en rasa, hauria d'ésser igual a la meitat de l'amplada de la canalització.

Si el soterrament s'efectua en galeria, això no serà d'aplicació i la disposició del cablejat s'efectuarà a criteri de l'empresa que els exploti.

Així es disposa a l'apartat 5.1 de la Instrucció tècnica LAT IC-06 publicada com a Annex del Reial Decret 223/2008 de 15 de Febrer, en establir:

ARTICLE 5.1 IT LAT IC-06 REIAL DECRET 223/2008: Condiciones generales.

“Los cables subterráneos enterrados directamente en el terreno deberán cumplir los requisitos señalados en el presente apartado y las condiciones que pudieran imponer otros órganos competentes de la Administración, como

consecuencia de disposiciones legales, cuando sus instalaciones fueran afectadas por tendidos de cables subterráneos de A.T

Conforme a lo establecido en el artículo 162 del Real Decreto 1955/2000, de 1 de diciembre, para las líneas subterráneas se prohíbe la plantación de árboles y construcción de edificios e instalaciones industriales en la franja definida por la zanja donde van alojados los conductores, incrementada a cada lado en una distancia mínima de seguridad igual a la mitad de la anchura de la canalización. Estos requisitos no serán de aplicación a cables dispuestos en galerías. En dichos casos, la disposición de los cables se hará a criterio de la empresa que los explote; sin embargo, para establecer las intensidades admisibles en dichos cables, deberán aplicarse, cuando corresponda, los factores de corrección definidos en el capítulo 6 de la presente instrucción.
(...)"

V.6.- REGULACIÓ TÈCNICA DE LES LÍNIES SUBTERRÀNIES.

La regulació de les característiques específiques de les rases, mecanismes de seguretat, resistència, profunditat i demés aspectes de les línies subterrànies és una qüestió d'alt contingut tècnic, que ha estat regulada recentment en el Reial Decret 223/2008 de 15 de Febrer pel que s'ha aprovat el Reglament sobre condicions tècniques i garanties de seguretat en línies elèctriques d'alta tensió i les seves instruccions tècniques (BOE de 19 de Març de 2008).

En concret, la Instrucció Tècnica Complementària ITC-CAT-06 regula les línies subterrànies, a quin contingut em remeto als efectes oportuns, per tal de que sigui verificat i analitzat pels corresponents experts en la matèria. Essent aquesta una qüestió que excedeix de la simple perícia jurídica atesa la complexitat tècnica de la normativa i de la dificultat de la seva interpretació per part d'una persona no experta en les qüestions tècniques de les diferents instal·lacions.

S'adjunta assenyalada com a **Annex núm. 5** de l'Informe per facilitar el seu anàlisi i revisió.

Cal referir, no obstant, que en l'apartat 4 regulador de la instal·lació de cables aïllats, la instrucció tècnica estableix el següent:

*“4. Lo indicado en este apartado es válido para instalaciones cuya tensión nominal de la red no sea superior a 30Kv. **PARA TENSIONES MAYORES, EL PROYECTISTA DETERMINARÁ Y JUSTIFICARÁ EN CADA CASO LAS CONDICIONES DE INSTALACIÓN Y DISTANCIAS”.***

De manera que sembla possible sostenir que les distàncies no queden predeterminades de forma unívoca i obligatòria, en aquesta Instrucció tècnica, per aquell cablejat de tensions normals superior a 30Kv. Extrem que sembla possibilitar que les franges de seguretat i l'amplada del dret de pas a banda i banda de les conduccions, per a la seva reparació i manteniment resti a criteri tècnic del projectista.

Per la seva banda, l'article 159 del Reial Decret 1955/2000 no inclou cap definició específica ni cap regulació concreta pel que fa a les distàncies de seguretat, remetent, de forma genèrica als Reglaments i normes tècniques vigents.

I el 162 del propi Reial Decret del 2000 en tractar el contingut de la servitud de pas de línies elèctriques subterrànies el limita a impedir la construcció i edificació, així com la plantació d'arbres en la rasa on van els conductors incrementada amb les distàncies mínimes de seguretat reglamentàries.

Sense que aquesta norma precisi l'abast o amplada concreta d'aquestes distàncies mínimes de seguretat.

Tan sols la LAT IC-06, regula aquestes distàncies mínimes de seguretat –pel que fa a les instal·lacions de tensió igual o inferior a 30Kv-, fixant que quan s’executa el soterrament en rasa, hauran d’ésser de la meitat de l’amplada de la canalització, a banda i banda.

Requisit no aplicable a la solució en galeria.

En la pròpia Instrucció tècnica es regula la implantació de les LAT, en general, en sòl urbà o en curs d’urbanització per terrenys de domini públic, preferentment per les voreres. Extrem que confirma la viabilitat de plantejar el soterrament en la zona de domini públic de carreteres també pel que fa a altres terrenys classificats com a sòl no urbanitzable, utilitzant l’analogia.

V.7.- COSTOS PER INDEMNITZAR LES AFECTACIONS.

Pel que fa als costos derivats de la instal·lació de la MAT afectant terrenys de propietat privada, cal indicar que, de conformitat amb l’article 156 del Reial Decret 1955/2000, caldria indemnitzar el següent:

- a) Valor de la superfície del terreny ocupat per l’amplada de la rasa si la servitud és de pas subterrani o impedeix el normal aprofitament del sòl.
- b) Import del demèrit que ocasioni a les finques.
- c) Limitacions en l’ús i aprofitament del predi com a conseqüència del pas per vigilància, conservació i reparació de la línia i de les restriccions exigides per a la seguretat de persones i coses.
- d) Indemnització per danys i perjudicis derivats de l’ocupació temporal de terrenys per a la instal·lació.

El problema de com determinar la compensació per servituds de pas subterrani s’ha plantejat als Tribunals, preferentment en supòsits vinculats a la instal·lació del servei de gas, havent-se admès la indemnització per l’amplada de la rasa en la que es troba la instal·lació. I per determinar el

montant d'aquesta partida s'admet aplicar un percentatge sobre el valor total del sòl, percentatge que varia en funció de les circumstàncies concurrents en cada cas, com el tipus de terreny afectat, l'existència de limitacions anteriors, el demèrit, etc.

Així ho ha establert la sentència de 26 de Setembre de 1995 de la Sala 3ª Secció 6ª del Tribunal Suprem.

Els percentatges del valor a aplicar han oscil·lat entre el valor total del terreny i el 50%. Habitualment s'ha admès fins i tot el valor del 90% quan les restriccions suposen fer pràcticament inutilitzable els terrenys tan per edificar com per altres usos i aprofitaments, o del 75% i 70% segons els casos.

Existeixen pronunciaments específics que redueixen la indemnització al 50% del valor quan els terrenys ja es troben sotmesos a limitacions anteriors. En aquest sentit es pronuncia la sentència de 28 de Juny de 1992 de la Sala 3ª Secció 6ª del Tribunal Suprem. Jurisprudència que seria aplicable en el present cas que els terrenys ja estan sotmesos a una servitud derivada de la Llei de Carreteres.

Inferior valoració ha d'aplicar-se pel que fa a l'afectació dels terrenys pel dret de pas per reparació, atesa la menor intensitat de les limitacions i el caràcter puntual de l'ocupació. Havent-se reconegut en determinats casos tan sols la valoració dels rendiments deixats de percebre durant l'ocupació, amb els perjudicis causats a la finca i despeses que suposi restituir-la al seu estat primitiu (sentència de 10 de Març de 1992 Sala 3ª Secció 6^a).

Havent d'indicar-se també que les indemnitzacions per danys i perjudicis per la zona de seguretat s'ha fixat també per la Jurisprudència, en determinats casos en un percentatge al voltant del 30% i 40% del valor del terreny. Així ho fan les sentències de 18 de Febrer, 9 de Juliol i 26 de Desembre de 1984 de la Sala 5ª del Tribunal Suprem.

Procedeix, finalment, indicar que, cas de que la MAT s'instal·lés en zona de domini públic, cal considerar que podria sostenir-se que únicament caldria abonar el cànon per l'ocupació del domini públic.

VI.- CONCLUSIONS.

1r. La servitud de pas d'energia elèctrica té la consideració de servitud legal, i aquest tipus d'instal·lacions es declaren d'utilitat pública als efectes de l'expropiació forçosa i l'afectació de béns i drets.

2n. Històrica i tradicionalment les instal·lacions elèctriques han estat vinculades a la "noció de servei públic", malgrat que aquesta noció darrerament ha estat abandonada fruit del procés de liberalització del sector, definint-se ara com a "servei essencial", en l'article 2 de la Llei 54/97 d'ordenació del sector elèctric.

3r. Del contingut literal de l'article 57 de la Llei 54/97 d'Ordenació del sector elèctric, resulta la possibilitat d'instal·lar les línies d'alta tensió, sobre terrenys de domini, ús o servei públic, en fixar-se aquesta preferència, quan així sigui tècnicament possible. Preferència que s'atorga a aquest tipus de terrenys per instal·lar les línies front als terrenys de propietat privada.

4t. L'article 54 de la Llei 54/97 d'ordenació del sector elèctric, confirma també aquesta possibilitat d'instal·lar les línies d'alta tensió sobre terrenys de domini públic, en regular els efectes de la declaració d'utilitat pública del Projecte. Declaració d'utilitat pública que pot comportar també l'afectació, segons el seu apartat 2, de terrenys de domini, ús o servei públic i també de zones de servitud pública.

5è. Ambdós preceptes permeten afirmar amb caràcter preliminar, que res prohibeix –en principi– l'afecció de zones de domini públic pel pas de la MAT, si tècnicament això resulta necessari. I que la Llei 54/97 contempla directament aquesta possible afectació per la instal·lació de línies d'alta tensió.

6è. El Reial Decret 1955/2000 d'1 de Desembre estableix també una sèrie de disposicions que permeten confirmar la possibilitat d'afectar sòls de domini públic i servituds administratives, per la instal·lació de línies elèctriques. En particular no contempnen expressament els articles 157.2 i 161.2.

7è. La Llei estatal de Carreteres (Llei 25/88 de 29 de Juliol) limita els usos possibles a les franges immediates a les vies públiques i diferencia entre quatre diferents zones:

- a) **Zona de domini públic** (franja de 8 metres en les autopistes, autovies i vies ràpides i 3 metres per la resta de carreteres).
- b) **Zona de servitud de carreteres** (de 25 metres per autopistes, autovies i vies ràpides i de 8m per la resta de carreteres).
- c) **Zona d'afecció de carreteres** (de 100 i 50m respectivament).
- d) **Línia de prohibició d'edificacions** (de 50 i 25m respectivament).

8è. En zona de domini públic únicament es permet realitzar obres i instal·lacions QUAN LA PRESTACIÓ D'UN SERVEI PÚBLIC D'INTERÈS GENERAL HO EXIGEIXI i prèvia autorització del Ministeri (article 21 Llei 25/88).

9è. En zona de servitud de carreteres únicament es permet realitzar obres i usos compatibles amb la seguretat vial i prèvia autorització del Ministeri (article 22 Llei 25/88).

10è. A la zona d'afecció de carreteres es possibilita l'execució d'obres i instal·lacions fixes i provisionals prèvia autorització del Ministeri.

11è. A judici del Lletrat sotasignant, de la definició i regulació de les diferents zones a la Llei de Carreteres, sembla clar que no hauria d'existir cap problema per emplaçar la rasa o la galeria pel pas subterrani de la MAT en zona de servitud, atès que aquestes obres són plenament compatibles amb la seguretat vial.

12è. Pel que fa a la implantació de la rasa en zona de domini públic, malgrat que això podrà ser jurídicament sostenible –a l'empara d'allò establert a l'article 76 del Reglament General de Carreteres- **existeix la possibilitat de que el Ministeri no ho autoritzés sostenint que “no ho exigeix la prestació de cap servei públic d'interès general” i que això impediria i dificultaria futures ampliacions del traçat de les carreteres afectades.**

Havent de destacar-se que aquesta autorització és de caràcter discrecional per part del Ministeri i es contempla de forma excepcional. Fet que comporta la possibilitat de la seva denegació.

13è. En aquest sentit, cal destacar que l'article 76 del Decret 1812/94 del Reglament General de Carreteres al seu apartat 4, estableix, literalment, el següent:

“Se podrá autorizar excepcionalmente la utilización del subsuelo en la zona de dominio público, para la implantación o construcción de infraestructuras imprescindibles para la prestación de servicios públicos de interés

general, con los requisitos y procedimientos establecidos en la Sección 6ª del presente título del Reglamento.”

14è. Per la seva banda, l'article 94 del Reglament General de Carreteres en regular les condicions de les autoritzacions, contempla expressament per l'atorgament d'autoritzacions de “conduccions subterrànies”, vinculades a serveis d'interès general, la seva autorització en zona de servitud. Extrem que s'ajusta plenament a la naturalesa de la MAT.

15è. L'indicat precepte, relega a la zona d'afecció, per la instal·lació de conduccions subterrànies d'interès privat, permetent –excepcionalment– implantar-les també en zona de servitud. I, finalment, reiterant que en casos excepcionals les conduccions vinculades a la prestació d'un servei públic d'interès general podran també autoritzar-se en zona de domini públic.

16è. Pel que fa a l'abast de la servitud de pas subterrani d'energia elèctrica, l'article 159 del Reial Decret 1955/2000 indica que aquest abasta:

- L'ocupació del subsòl pels cables conductors a la profunditat i amb les característiques que assenyali la normativa tècnica i urbanística aplicable.
- La servitud subterrània comprèn la franja del terreny situada entre els dos conductors extrems de la instal·lació amb les corresponents mesures i distàncies de seguretat, així com el dret de pas o accés per atendre la vigilància, conservació i reparació de la línia elèctrica.

17è. La regulació de les característiques específiques de les rases, mecanismes de seguretat, resistència, profunditat i demés aspectes de les línies subterrànies és una qüestió d'alt contingut tècnic i de gran complexitat que ha estat regulada recentment en el Reial Decret 223/2008 de 15 de Febrer pel que s'ha aprovat el Reglament sobre condicions tècniques i garanties de seguretat de línies elèctriques d'alta tensió i les seves instruccions tècniques.

18è. En concret la Instrucció Tècnica complementària ITC-CAT-06 és aquella que regula les línies subterrànies i les característiques específiques per a la seva instal·lació, mesures de seguretat, resistència, profunditat, distàncies, requisits per l'encreuament amb serveis, etc.

19è. L'amplada de les franges de seguretat en supòsits de soterrament de línies elèctriques d'alta tensió, ha d'ésser de la meitat de l'amplada de la canalització, a banda i banda, quan aquesta s'executa en rasa, per així disposar-ho la Instrucció tècnica del Reial Decret 223/2008 de 15 de Febrer.

20è. Aquests requisits no són d'aplicació quan el soterrament s'executa en galeria.

21è. La pròpia LAT IC-06 estableix al seu apartat 4 que els requisits fixats per a la instal·lació de cables subterranis de tensió nominal de xarxa no superior a 30Kv, **permetent al projectista, determinar i justificar en cada cas les condicions d'instal·lació i distàncies en supòsits de tensió superior a 30Kv.**

22è. Pels traçats aeris el Reglament General de Carreteres estableix un principi general d'autoritzar-los preferentment, darrera de la línia límit d'edificació, i fixant una distància mínima de la carretera mai inferior a una vegada i mitja la seva alçada.

23è. La utilització de la fórmula del soterrament de la MAT permetria minimitzar les importants afectacions, -en especial les paisatgístiques-, que de ben segur es produiran amb la seva projecció en línia aèria, així com apropar el seu traçat a la xarxa viària i a les zones i terrenys de propietat privada ja afectades per limitacions de la Llei de Carreteres.

24è. Les limitacions al dret de propietat amb el soterrament de la MAT són mínimes atès que en el cas de servitud subterrània es priva únicament d'un dret limitat -la plantació d'arbres i la construcció d'edificis i instal·lacions industrials-, no impedit-se al propietari de la finca utilitzar la seva superfície. I pel que fa a la prohibició d'edificacions, aquesta ja és preexistent amb l'afecció de carreteres; derivada de la línia de prohibició d'edificacions de 50 i 25m segons el tipus de carreteres de manera que no haurà d'indemnitzar-se aquesta darrera limitació.

Barcelona, nou de Juliol de dos mil nou.

Signat: Eduard de Ribot Molinet
Advocat